

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԻ ՁԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ք. Երևան

29 հունվարի 2024թ.

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիան (այսուհետ՝ Ակադեմիա), ի դեմս նախագահ Աշոտ Սերոբի Սաղյանի, որը գործում է Ակադեմիայի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն), ի դեմս տնօրեն ԱՐԳՎՄ ՆՈՐԱՅՐԻ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆԻ, որը գործում է Կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ՝ միասին՝ Կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2001 թվականի նոյեմբերի 17-ի N 1121 որոշումը (այսուհետ՝ Որոշում), «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. Պայմանագրի առարկան

1.1 Պայմանագրով Ակադեմիան պարտավորվում է ծրագրի իրականացման նպատակով Կազմակերպությանը հատկացնել Հայաստանի Հանրապետության 2024 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված 267 131 200 ՀՀ դրամ գումար, իսկ Կազմակերպությունը պարտավորվում է Ծրագիրն իրականացնել Որոշմամբ և Պայմանագրով սահմանված կարգով:

1.2 Պայմանագրի գնի մասին համաձայնության արձանագրությունը, ակնկալվող գիտական արդյունքները՝ դրանց որակական և քանակական ցուցանիշները, նախահաշիվը, կատարողների մասին տեղեկությունները, Ծրագրի առաջադրանքը և օրացուցային պլանը ներկայացված են Պայմանագրի հավելվածներում:

2. Կողմերի իրավունքները և պարտավորությունները

2.1 Ակադեմիան իրավունք ունի՝

2.1.1 Կազմակերպությունից պահանջելու կատարել Պայմանագրի 2.4 կետով նախատեսված պարտավորությունները,

2.1.2 ցանկացած ժամանակ ստուգելու Կազմակերպության կողմից իրականացվող Միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը,

2.1.3 չընդունելու իրականացված Միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ,

2.1.4 առանց իրականացված Միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝

2.1.4.1 Կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում Ծրագրի իրականացումը, կամ Ծրագրի իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,

2.1.4.2 Կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է Ծրագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման ժամկետները (նախատեսված լինելու դեպքում),

2.1.4.3 իրականացված Միջոցառումները չեն համապատասխանում Ծրագրով սահմանված պահանջներին,

2.1.5 Պայմանագիրն օրենքով կամ Պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ Միջոցառումների արդյունքները:

2.2 Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

2.2.1 Ակադեմիայի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,

2.2.2 Ծրագրի կատարման համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ներգրավելու երրորդ անձանց,

2.2.3 Ակադեմիայի գրավոր համաձայնությամբ այլ կազմակերպություններին հանձնել կատարված աշխատանքների արդյունքները,

2.2.4 Սույն Պայմանագրի Հավելված 4-ով «Ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման» ծրագրի իրականացմանը ներգրավված աշխատողների մասին ներկայացված տեղեկատվության Պայմանագրի գործողության ժամանակահատվածում փոփոխվելու՝ աշխատողների փաստացի քանակի նվազման կամ ավելացման դեպքում Կազմակերպությունն իրավունք ունի Պայմանագրով նախատեսված աշխատավարձի ընդհանուր ֆոնդի շրջանակներում կատարել աշխատավարձի ֆոնդի վերաբաշխում աշխատողների փաստացի անվանացանկի համապատասխան:

2.3 Ակադեմիան պարտավոր է՝

2.3.1 Ծրագրով նախատեսված դեպքերում աջակցել Կազմակերպությանը,

2.3.2 ընդունել համապատասխան որոշում՝ իրականացված Միջոցառումների մասին ներկայացված տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ,

2.4 Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

2.4.1 Ծրագիրը կատարել անձամբ,

2.4.2 Ծրագիրը կատարել առաջադրանքին համապատասխան և դրա արդյունքը Ակադեմիա հանձնել սահմանված ժամկետում,

2.4.3 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներն օգտագործել Ծրագրով և Պայմանագրով սահմանված նպատակներով ու չափաքանակներով,

2.4.4 կատարել Ակադեմիայի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,

2.4.5 աշխատանքի ակնկալվող արդյունքի ստացման անհնարինության հայտնաբերման կամ աշխատանքը շարունակելու աննպատակահարմարության մասին եռօրյա ժամկետում տեղեկացնել Ակադեմիա,

2.4.6 Ակադեմիա ներկայացնել հաշվետու ժամանակաշրջանում Պայմանագրի շրջանակներում վճարման գումարի չափի վերաբերյալ հայտ (այսուհետ՝ Հայտ)՝ մինչև հաշվետու ամսվան հաջորդող ամսի 10-ը: Հայտում նշվում է Պայմանագրի շրջանակներում Կազմակերպության կողմից ծրագրի իրականացման ենթակա գործառույթների գծով ձեռք բերված քանակական ու որակական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկություններ և դրանց հիման վրա հաշվարկված գումարի չափի մասին մանրամասն հաշվարկներ,

2.4.7 Պայմանագրի նախահաշվում ֆինանսական ցուցանիշներից շեղումների դեպքում Ակադեմիա ներկայացնել հիմնավորում,

2.4.8 իրականացնել Ծրագրի շրջանակներում Ակադեմիայի կողմից տրամադրված գումարների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառում,

2.4.9 Ծրագրի ավարտից հետո Ակադեմիա ներկայացնել միջոցառումների իրականացման մասին տարեկան հաշվետվություն՝ դրան կցելով գիտական ծրագրի հաշվետվության հանձնման-ընդունման արձանագրություն,

2.4.10 Պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու Ակադեմիայի հնարավորությունը,

2.4.11 Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան,

2.4.12 Պայմանագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները/խնայողությունները վերադարձնել Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2024 թվականի դեկտեմբերի 20-ը:

3. Ծրագրի ֆինանսավորման չափը

Ծրագրի ֆինանսավորման չափը կազմում է 267 131 200 ՀՀ դրամ:

4. Մշտադիտարկում

4.1 Ակադեմիան ցանկացած ժամանակ կարող է իրականացնել մշտադիտարկում՝

ուսումնասիրելով Ծրագրին առնչվող փաստաթղթեր և նյութեր:

4.2 Մշտադիտարկումն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 20.05.2020 թվականի N 638-Ա/2 հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերի և թեմաների մշտադիտարկման կարգի»:

5. Վճարման կարգը և ժամկետները

5.1 Ակադեմիան Կազմակերպությանը վճարումները կատարում է Հայտն ընդունելու օրվան հաջորդող 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե Ծրագրով սահմանված չեն վճարումների կատարման այլ կարգ և ժամկետներ:

5.2 Ակադեմիան Պայմանագրի գինը վճարում է Պայմանագրում նշված Կազմակերպության հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով, որն ըստ եռամսյակների բաշխվում է հետևյալ կերպ. բյուջետային տարվա 1-ին եռամսյակում՝ 20 տոկոս, 2-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 3-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 4-րդ եռամսյակում՝ 30 տոկոս:

6. Կողմերի պատասխանատվությունը

Կողմերը Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար կրում են պատասխանատվություն՝ ՀՀ գործող օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Պայմանագրի գործողության ժամկետը

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև Կողմերի ստանձնած պարտավորությունների՝ ամբողջ ծավալով կատարումը:

8. Անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

Պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է Պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսից ավելի, ապա Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու Պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9. Եզրափակիչ դրույթներ

9.1 Պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:

9.2 Պայմանագիրը կնքվում է երկու օրինակով, որոնք ունեն հավասար իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է Պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի անբաժանելի մասն է Կազմակերպության կողմից Ակադեմիա ներկայացված Ծրագրի հայտը:

9.3 Պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

10. Կողմերի հասցեները, բանկային վավերապայմանները և ստորագրությունները

Ակադեմիա

ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա

ք. Երևան, Մ. Բաղրամյան 24

Հ/հ՝ 900011024115

ՀՎՀՀ՝ 00005673

ՀՀ ՖՆ կենտրոնական գանձապետարան

Կազմակերպություն

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձարկումների ազգային բյուրո»

ՊՈԱԿ

0004, ք. Երևան, Աղմիրալ Իսակովի պող. 24

Հ/հ՝ 900018005588

ՀՎՀՀ՝ 01836525

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

Նախագահ՝

(ստորագրություն)

ԱՇՈՏ ՍԵՐՈԲԻ ԱՍՈՅԱՆ

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

ԱՐԳԱՄԵՆՈՐԱՅՐԻ ՀՈՎԱԵՓՅԱՆ

Ոսկանյան Պատվական Ստեփանի

**ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ**

Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, Ակադեմիայի նախագահ Աշոտ Սերոբի Սաղյանը և Կազմակերպության տնօրեն ԱՐԳԱՄ ՆՈՐԱՅՐԻ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆը, վկայում ենք, որ Կողմերը համաձայնություն են ձեռք բերել 29 հունվարի 2024թ. N 1-5/24-I/NBE պայմանագրով աշխատանքի գնի վերաբերյալ՝ 267 131 200 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Սույն արձանագրությունը հիմք է Կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների և վճարումների համար:

Ակադեմիա

Նախագահ՝

(ստորագրություն)

ԱՇՈՏ ՍԵՐՈԲԻ ՍԱՂՅԱՆ

Կազմակերպություն

տնօրեն՝

(ստորագրություն)

ԱՐԳԱՄ ՆՈՐԱՅՐԻ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ
 «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

Ակնկալվող արդյունք	Քանակ
ԱԳ (ազդեցության գործակից) ունեցող պարբերականներում հոդվածներ՝ ըստ «Institute for Scientific Information (ISI JCR)»-ի տվյալների՝	0
ԱԳ չունեցող, բայց Scopus գիտատեղեկատվական շտեմարանում ներառված պարբերականներում հոդվածներ՝	2
ՀՀ ԲՈԿ ցանկում ներառված պարբերականներում հոդվածներ՝	14
Այլ պարբերականներում հոդվածներ/հոդված ժողովածուի մեջ՝	16
Book Citation Index հրատարակիչների ցանկում ներառված հրատարակչություններում հրատարակված մենագրություններ, գրքեր, հոդվածներ՝	0
Գրքեր, մենագրություններ՝	2
Գիտաժողովի նյութեր՝	12
Արտոնագրեր՝	0

Կազմակերպության տնօրեն՝

 (ստորագրություն)

ԱՐԳԱՍ ՆՈՐԱՅՐԻ
ՀՈՎԱՅՓՅԱՆ

Կազմակերպության գիտքարտուղար՝

 (ստորագրություն)

Մամիկոնյան Կարեն Հովհաննեսի

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ
 «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

«Պրամ

Հ/հ	Հողվածի անվանումը	Ֆինանսավորման չափը	այդ թվում՝			
			1-ին եռամսյակ (20%)	2-րդ եռամսյակ (25%)	3-րդ եռամսյակ (25%)	4-րդ եռամսյակ (30%)
1.	աշխատավարձ՝ ներառյալ եկամտային հարկը	256 254 675	51 250 935	64 063 668	64 063 668	76 876 404
2.	տնտեսական ծախսեր՝	3 517 525	703 505	879 381	879 381	1 055 258
3.	այլ ծախսեր՝	7 359 000	1 471 800	1 839 750	1 839 750	2 207 700
Ընդամենը՝		267 131 200	53 426 240	66 782 799	66 782 799	80 139 362

Կազմակերպության տնօրեն՝

 (ստորագրություն)

ԱՐԳԱՍ ՆՈՐԱՅՐԻ
ՀՈՎԱՏՓՅԱՆ

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

 (ստորագրություն)

Ռուզաննա Կոլյայի Պապիկյան

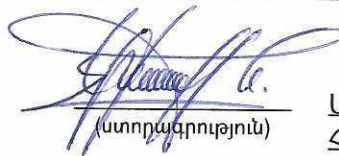
Կ. Տ.

ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

«Պրամ

Հ/հ	Ծախսերի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը
	Կոմունալ ծառայություններ, այդ թվում՝	3 517 525
1.	էլեկտրաէներգիայի ծառայություն	2 400 000
2.	գազի ծառայություն	685 525
3.	ջրամատակարարման ծառայություն	72 000
4.	կապի ծառայություն	300 000
5.	աղբահանություն	60 000
	Այլ ծախսեր, այդ թվում՝	7 359 000
1.	գույք	350 000
2.	Սարք և սարքավորումներ	5 040 000
3.	նյութեր	708 000
4.	գործուղումներ	216 000
5.	հրատարակման ծախսեր	745 000
6.	այլ ծախսեր	300 000

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

ԱՐԳԱՄ ՆՈՐԱՅՐԻ
ՀՈՎԱՏՓՅԱՆ

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

(ստորագրություն)

Ռուզաննա Կոլյայի Պապիկյան

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

A - ամսական աշխատավարձ (ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները)

D - աշխատաժամանակի շաբաթական տևողություն (ժամ)

B - ամիսների քանակ

E - գումարային

C - աշխատաժամանակի ռեժիմ

«Ն դրամ»

ազգանուն անուն հայրանուն	պաշտոն	A	B	C	D	E
Վարչասպասարկող անձնակազմ						
Հովսեփյան Արգամ Նորայրի	տնօրենի ժ/պ	400 000	12	հիմնական	40	4 800 000
Գրիգորյան Արա Էդուարդի	տնօրենի տեղակալ անվտանգության ապահովման գծով	173 600	12	հիմնական	40	2 083 200
Գահինապետյան Արամ Պետրոսի	տնօրենի տեղակալ փորձաքննությունների գծով	173 600	12	հիմնական	40	2 083 200
Աբաջյան Խաչատուր Արմենի	տնօրենի տեղակալ ֆինանսական և տնտեսական հարցերի գծով	173 600	12	հիմնական	40	2 083 200
Գալոյան Ամալյա Բագրատի	տնօրենի օգնական	52 569	12	հիմնական	40	630 828
Մելքումյան Սիլվա Շահենի	բաժնի պետի տեղակալ	31 510	12	համատեղություն	20	378 120
Գրիգորյան Արմեն Արշալույսի	տնտեսագետ	27 600	12	հիմնական	20	331 200
Ղազարյան Արմենուհի Ռազմիկի	բաժնի պետ	68 330	12	հիմնական	40	819 960
Պապիկյան Ռուզաննա Կոլյայի	բաժնի պետ-գլխավոր հաշվապահ	107 545	12	հիմնական	40	1 290 540
Սահակյան Անահիտ Սպարտակի	գլխավոր մասնագետ	44 677	12	հիմնական	40	536 124
Գևորգյան Գագիկ Արամայիսի	բաժնի պետ	68 330	12	հիմնական	40	819 960
Խաչատրյան Հրանուշ Հովհաննեսի	իրենդեն ապացույցների պահեստի պետ	44 677	12	հիմնական	40	536 124
Սարգսյան Լուսինե Էլիզբարի	հաշվապահ	47 265	12	հիմնական	40	567 180
Հարությունյան Անահիտ Լյուդվիկի	գրասենյակի պետ /արխիվի պատասխանատու/	52 700	12	հիմնական	40	632 400
Բաղդասարյան Նարեկ Սերյոժայի	հաշվապահ	47 265	12	հիմնական	40	567 180
Խաչատրյան Տաթևիկ Իգորի	հաշվապահ	0	0	հիմնական	40	0
Նալբանդյան Էլմիրա Արթուրի	բաժնի պետ	68 330	12	հիմնական	40	819 960
Ապերյան Արթուր Ալբերտի	բաժնի պետ	68 330	12	հիմնական	40	819 960
Խաչատրյան Անահիտ Ստյոպայի	խմբագիր	0	0	հիմնական	40	0
Հովհաննիսյան Նելսոն Գրիգորի	բաժանմունքի պետ-պարետ	39 386	12	հիմնական	40	472 632
Գևորգյան Մինաս Մանուկի	վարորդ	31 510	12	հիմնական	40	378 120
Ներսիսյան Սուրեն Մկրտչի	վարորդ	31 510	12	հիմնական	40	378 120
Ալեքսանյան Գեղամ Ժորժիկի	վարորդ	31 510	12	հիմնական	40	378 120

Մելիքյան Ավետիս Վոլոդյայի	տեխնիկ-էլեկտրիկ	27 600	12	հիմնական	40	331 200
Հակոբյան Սերգեյ Սուլթանի	բանվոր	13 800	12	հիմնական	20	165 600
Հակոբյան Վահան Գևորգի	այգեգործ	27 600	12	հիմնական	40	331 200
Խաչատրյան Արեգնազ Լամարգի	հավաքարար	24 150	12	հիմնական	35	289 800
Մարկոսյան Էլիանորա Ալասկարի	հավաքարար	24 150	12	հիմնական	35	289 800
Թադևոսյան Սաթիկ Վարանցոյի	հավաքարար	24 150	12	հիմնական	35	289 800
Թովմասյան Արմինե Լամարգի	հավաքարար	24 150	12	հիմնական	35	289 800
Աբաջյան Հռիփսիմե Կարապետի	հավաքարար	24 150	12	հիմնական	35	289 800
Գրիգորյան Հայկ Կառլենի	ցանցային ադմինիստրատոր	33 510	12	հիմնական	40	402 120
Ասատրյան Էդուարդ Գեղամի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Մելիքյան Հովիկ Մանվելի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Այվազյան Հերիքնազ Ժորայի	գլխավոր մասնագետ	44 680	12	հիմնական	40	536 160
Հարությունյան Սուրեն Սարգսի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Պետրոսյան Արգամ Ռազմիկի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Տոմեյան Արայիկ Սեդրակի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Տերտերյան Ավետիք Խոսրովի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Զնդոյան Վոլոդյա Արթուրի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Գրիգորյան Բիատրիչե Արայի	իրավախորհրդատու	28 950	12	հիմնական	30	347 400
Գևորգյան Աղելաիդա Ստեփանի	բաժնի պետ	62 450	12	համատեղություն	18	749 400
Սիմոնովա Գայանե Լևոնի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	25	749 400
Մարգարյան Ռուբեն Սերյոժայի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Սերոբյան Մարինե Ռադիկի	կենտրոնի պետ	60 435	12	հիմնական	40	725 220
Սերոբյան Սամսոն Լևոնի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Ոսկանյան Պատվական Ստեփանի	տնօրենի տեղակալ գիտության գծով	300 000	12	հիմնական	40	3 600 000
Մելքոնյան Թագուհի Վաչագանի	գլխավոր մասնագետ	33 509	12	հիմնական	30	402 108
Իսրայելյան Գևորգ Վովայի	կենտրոնի պետ	60 435	12	հիմնական	40	725 220
Սկրուչյան Կարեն Գրիգորի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Բաբայան Նատա Վիկտորի	լաբորանտ	30 130	12	հիմնական	40	361 560
Խաչատրյան Ռաիսա Միխայիլի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Հակոբյան Յոլակ Ալեքսանի	բաժանմունքի պետ	60 435	12	հիմնական	40	725 220
Փիլոյան Անուշ Սպարտակի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Մկրտչյան Ազնուր Զարմիկի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Նարիբյան Գերասիմ Կառլենի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Պողոսյան Արայիկ Աշոտի	փորձագետ	62 450	12	հիմնական	40	749 400
Բադալյան Վահան Արտակի	դատաբժշկական փորձագետ	66 527	12	հիմնական	30	798 324
Գիլոյան Անի Ռաֆայելի	դատաբժշկական փորձագետ	66 527	12	հիմնական	30	798 324

Հունանյան Աննա Հրահատի	գլխավոր մասնագետ	44 677	12	հիմնական	40	536 124
Կիվիրյան Արամազդ Գեորգիի	բաժնի պետ	34 180	12	հիմնական	20	410 160
Կարապետյան Հարություն Վիգենի	պատասխանատու հնոցապան	30 132	5	հիմնական	48	150 660
Օհանյան Վաղինակ Սարգսի	հնոցապան	29 497	5	հիմնական	48	147 485
Անթանիսյան Վլադիմիր Սերգեյի	հնոցապան	29 497	5	հիմնական	48	147 485
Չոբանյան Լենդրուշ Շահիկի	հնոցապան	29 497	5	հիմնական	48	147 485
Սաղյան Սեյրան Բենիամինի	բաժնի պետ	68 320	12	հիմնական	40	819 840
Սահակյան Հասմիկ Աբրահամի	գլխավոր մասնագետ	44 680	12	հիմնական	40	536 160
Ասրյան Միքայել Աշոտի	տեսուչ	33 982	12	հիմնական	48	407 784
Գիտական անձնակազմ						
Բաժին Ձգաբանական փորձաքննությունների						
Հովհաննիսյան Վասպուր Իշխանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Այվազյան Խաչատուր Հրաչիկի	Ավագ ճարտարագետ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Քոչարյան Արմեն Սամվելի	Ավագ ճարտարագետ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Ավետիսյան Հակոբ Դերենիկի	Ավագ ճարտարագետ	117 068	12	հիմնական	30	1 404 816
Բաժին Հետազոտական փորձաքննությունների						
Բուղաղյան Մարինե Սարոյի	Գիտաշխատող	115 084	12	հիմնական	20	1 381 008
Հակոբյան Հարություն Պետիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Մեքինյան Լուսինե Նիկոլայի	Ավագ ճարտարագետ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Բաղիրյան Իրինա Ստեփանի	Լաբորանտ	119 713	12	հիմնական	40	1 436 556
Մովսեսյան Էրիկ Սերգեյի	Ավագ ճարտարագետ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Ղանդիլյան Արմեն Նվերի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Տեսաձայնագրային, ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային փորձաքննությունների						
Քոչարյան Վաղարշակ Ոսկանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Պապիկյան Սյուզաննա Գագիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	44 975	12	հիմնական	10	539 700
Բաժին Նյութագիտական փորձաքննությունների						
Ասիկյան Մուշեղ Արտուրի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Գալստյան Արա Սուրենի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Ղազարյան Գոհար Ղազարոսի	Ավագ ճարտարագետ	0	0	հիմնական	40	0
Վարդանյան Վահագն Վահեի	Ավագ ճարտարագետ	870	12	համատեղություն	18	10 440
Թովմասյան Աննա Գեղամի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Բաժանմունք Թմրանյութերի, հոգեմետ և թունավոր նյութերի փորձաքննությունների						
Էլիազյան Դիանա Ստեփանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Խաչատրյան Մելանյա Վալերիկի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004

Բաժին
Ձեռագրաբանական և հեղինակային փորձաքննությունների

Ալոյան Մարգարիտա Հարությունի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Մարտիրոսյան Թամար Ալբերտի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812

Բաժին
Հոգեբանական փորձաքննությունների

Աղուզումցյան Ռուբեն Վազգենի	Առաջատար գիտաշխատող	209 995	12	համատեղություն	20	2 519 940
Շահվերդյան Գայանե Դավթի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Համբարձումյան Մանուկ Վաչիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Գաբրիելյան Արմենուհի Կորյունի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Մամյան Տաթևիկ Սուրենի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812

Բաժին
Պայթյունատեխնիկական, պայթյունատեխնոլոգիական և հրդեհատեխնիկական փորձաքննությունների

Մելքումյան Դավիթ Յանկայի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Ֆրանգյան Վարդգես Ռուբիկի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004

Բաժանմունք
Պայթյունատեխնիկական և պայթյունատեխնոլոգիական փորձաքննությունների

Ղահրամանյան Զուլիխտա Գագիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	134 926	12	հիմնական	30	1 619 112
Մաչկալյան Քրիստինե Հրանտի	Կրտսեր գիտաշխատող	0	0	հիմնական	40	0

Բաժին
Շինարարատեխնիկական փորձաքննությունների

Հակոբյան Անահիտ Աշխարհաբեկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Հմայակյան Թագուհի Սիմոնի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	20	1 079 412
Չորանա Անահիտ Վաղիմիրի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Ֆրանգյան Վարդան Ռուբիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Պողոսյան Սամվել Կոստանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Վարդանյան Ներսես Արթուրի	Ավագ ճարտարագետ	117 068	12	հիմնական	30	1 404 816
Միրաքյան Արթուր Ռաֆիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	20	1 079 412
Մկրտչյան Եվգենյա Լևոնի	Լաբորանտ	89 785	12	հիմնական	30	1 077 420
Ենգիբարյան Գագիկ Պատվականի	Կրտսեր գիտաշխատող	134 926	12	հիմնական	30	1 619 112

Բաժին
Ապրանքագիտական փորձաքննությունների

Գաբրիելյան Հովհաննես Բաբկենի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Մովսիսյան Շուշանիկ Աշոտի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Թովմասյան Հարություն Հակոբի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Թավադյան Գարեգին Կարոյի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Հարությունյան Աննա Աշոտի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Նազարյան Կարեն Հովիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Հակոբյան Արգիշտի Եղիայի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Թորոսյան Ռուբեն Լևոնի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812

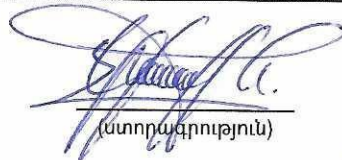

Երեմյան Բելա Դավիթի	Ավագ լաբորանտ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Բագրատունի Աշոտ Արամի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Սննդամթերքի և խմիչքների փորձաքննությունների						
Մարտիրոսյան Սամվել Թումանի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Անդրեասյան Նունե Արամայիսի	Ավագ գիտաշխատող	300 276	12	հիմնական	40	3 603 312
Ցականյան Անահիդա Վասիլի	Ավագ գիտաշխատող	75 069	12	համատեղություն	10	900 828
Նիկոլյան Սոնա Հազարապետի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	20	1 079 412
Բաժին Մշակութաբանական փորձաքննությունների						
Ավանեսով Էմիլ Ստեփանի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Էնֆենջյան Ռուբեն Կարալի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	20	1 079 412
Ծերեթյան Կարեն Ոսկանի	Գիտաշխատող	103 575	12	համատեղություն	18	1 242 900
Հովհաննիսյան Գայանե Արամի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Համակարգչատեխնիկական փորձաքննությունների						
Ջանջիկյան Նազիկ Հովսեփի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Ադամյան Աշոտ Էռնեստի	Ավագ ճարտարագետ	156 090	12	հիմնական	40	1 873 080
Բաժին Ավտոտեխնիկական փորձաքննությունների						
Դավլաթյան Դավիթ Աշոտի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաղդասարյան Արմեն Շիրվանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Աղայան Ռուբեն Սարգսի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Միքայելյան Անի Մերուժանի	Լաբորանտ	119 713	12	հիմնական	40	1 436 556
Համբարյան Սերգեյ Աշոտի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Դատաբժշկական փորձաքննությունների						
Մխիթարյան Կարեն Գերասիմի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	30	2 762 004
Աղախանյան Բասեն Աշոտի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Մխոյան Հովհաննես Գագիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Գեղամյան Նելլի Գրիշայի	Լաբորանտ	119 713	12	հիմնական	30	1 436 556
Ալեքսանյան Գարիկ Դերենիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Մկրտչյան Էրիկ Արթուրի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Ավագյան Անրի Արտավազի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Բաժանմունք Կենսաբանական հետքերի փորձաքննությունների						
Ավագյան Լիլիթ Աղասու	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Ղարիբյան Ելիզավետա Արթուրի	Լաբորանտ	79 809	12	հիմնական	20	957 708
Թառոյան Սիրարփի Քաջիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Բաժանմունք Դատագենետիկական փորձաքննությունների						

Մամիկոնյան Անահիտ Վարդանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Չփլախյան Լուսինե Արսենի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Թանքամյան Արմինե Սամվելի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	30	2 158 812
Բաժանմունք Քիմիական (կենսաքիմիական) փորձաքննությունների						
Կիրակոսյան Նելլի Անդրանիկի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	36	2 762 004
Սիմոնյան Յուրի Հապետունակի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	36	2 158 812
Բաժանմունք Դատափորձաքննության փորձաքննությունների (ներառյալ ախտաբանական կենտրոն)						
Չախոյան Հայկազն Արարատի	Գիտաշխատող	191 806	12	հիմնական	25	2 301 672
Սարգսյան Պյոտր Գևորգի	Գիտաշխատող	115 084	12	համատեղություն	15	1 381 008
Դաբադյան Վարդան Ռազմիկի	Գիտաշխատող	115 084	12	համատեղություն	15	1 381 008
Մանուկյան Թովիկ Աբգարի	Լաբորանտ	59 857	12	համատեղություն	15	718 284
Աղայան Էլեոնորա Ավետիսի	Լաբորանտ	59 857	12	հիմնական	15	718 284
Վարդանյան Մելսիդա Անուշավանի	Լաբորանտ	99 761	12	հիմնական	25	1 197 132
Մարտիրոսյան Մարինե Ազատի	Ավագ լաբորանտ	130 075	12	հիմնական	25	1 560 900
Թորոյան Նաիրա Լյովայի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	15	1 079 412
Բաժին Ճարտարագիտատեխնիկական փորձաքննությունների						
Մազմանյան Վարդան Գրիշայի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաղեյան Աշոտ Վարդգեսի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Բաժին Տնտեսագիտական և հաշվապահական փորձաքննությունների						
Ստեփանյան Լուսինե Սեյրանի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Գալստյան Էդուարդ Լիպարիտի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Ավալյան Արտյոմ Ալեքսանդրի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Նոնոյան Լիլիթ Մարտիրոսի	Լաբորանտ	119 713	12	հիմնական	40	1 436 556
Մակյան Լիա Արշակի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Հարությունյան Լուսինե Գառնիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Գիտական հետազոտությունների և տեխնիկական փորձարկումների համակարգման						
Մամիկոնյան Կարեն Հովհաննեսի	Ավագ գիտաշխատող	300 276	12	հիմնական	40	3 603 312
Մարտիրոսյան Արմինե Տիգրանի	Ավագ ճարտարագետ	78 045	12	հիմնական	20	936 540
Բաժին Տեղեկատվական ապահովման						
Մոսիկյան Արուսյակ Թադևոսի	Կրտսեր գիտաշխատող	134 926	12	հիմնական	30	1 619 112
Ավոյան Լիլյա Արմենի	Կրտսեր գիտաշխատող	0	0	հիմնական	30	0
Հարությունյան Աննա Սերգեյի	Ավագ ճարտարագետ	0	0	հիմնական	40	0
Կենտրոն Քրեաբանության կիրառական հիմնախնդիրների գիտահետազոտական						
	Ավագ գիտաշխատող			համատեղություն		

Ղուկայան Արմեն Պատվականի		150 138	12		20	1 801 656
Մխիթարյան Սամսոն Արարատի	Ավագ գիտաշխատող	150 138	12	համատեղություն	20	1 801 656
Կենտրոն Ուսուցման և որակավորման կենտրոն						
Բաժին Դատահոգեբուժական փորձաքննությունների						
Բաժին Փաստաթղթաբանական փորձաքննությունների						
Բաղդասարյան Արսեն Սերժիկի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Օհանյան Ռիտա Արմենակի	Լաբորանտ	119 713	12	հիմնական	40	1 436 556
Բաժին Հողագիտական և կենսաբանական փորձաքննությունների						
Պետրոսյան Աննա Արայիկի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Հայրապետյան Տիգրան Արթուրի	Գիտաշխատող	115 084	12	համատեղություն	20	1 381 008
Շախնազարյան Նարեկ Հովհաննեսի	Կրտսեր գիտաշխատող	89 951	12	հիմնական	20	1 079 412
Սուքիասյան Ռիմա Գրիգորի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Բաժին Էկոլոգիական փորձաքննությունների						
Սանթրոսյան Աշոտ Վելիխանի	Գիտաշխատող	230 167	12	հիմնական	40	2 762 004
Իշխանյան Յուրի Ռուբենի	Կրտսեր գիտաշխատող	179 901	12	հիմնական	40	2 158 812
Աշխատավարձային ֆոնդի մնացորդ՝						0
Ընդհանուր գումար՝						256 254 675

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

Կազմակերպության անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանման ղեկավար՝

(ստորագրություն)

Առաջադրանք

«Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության
ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման» ծրագրի

**1. Աշխատանքի կատարման հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության 2024
թվականի պետական բյուջե:**

2. Աշխատանքի նպատակը՝

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝
Կազմակերպություն) գործունեության՝ փորձագիտության բնագավառում
գիտամեթոդաբանական, գիտահետազոտական, գիտագործնական,
գիտափորձնական-վերլուծական, գիտաուսումնական աշխատանքների կատարման
ապահովմանը նպատակաուղղված միջոցառումների իրականացում:

3. Աշխատանքին ներկայացվող հիմնական պահանջները՝

Կազմակերպությունում իրականացվելիք աշխատանքներին ներկայացվող
հիմնական պահանջներն ըստ էության համապատասխանում են
Կազմակերպության կանոնադրությամբ ամրագրված գործունեության հիմնական
նպատակներին, այն է՝

-իրավասու մարմինների կողմից նշանակված փորձաքննությունների
ապահովմանն ու բարելավմանը նպատակաուղղված գիտահետազոտական,
գիտատեխնիկական, գիտափորձնական աշխատանքների կազմակերպում և
իրականացում,

-դատական փորձագիտական հետազոտությունների մեթոդական
միասնականությունն ապահովելու նպատակով հետազոտությունների գործող
մեթոդիկաների համակարգում, նորերի մշակում, դրանց փորձարկում և
գործածության համար երաշխավորում,

-հանցավորություն ծնող պատճառների ու պայմանների ուսումնասիրում,
հանցագործությունների կանխարգելմանն ուղղված կոնկրետ միջոցառումների
մշակում և իրավասու մարմինների համար վերջիններիս ներդրման հետ կապված
համապատասխան առաջարկությունների նախապատրաստում և այլ
ուղղություններով քրեաբանական հետազոտությունների կազմակերպում և
իրականացում,

-քրեական հետապնդում և արդարադատություն իրականացնող մարմինների
կողմից նշանակվող փորձաքննությունների իրականացման ոլորտում
ժամանակակից գիտափորձնական մեթոդների, գիտատեխնիկական միջոցների
մշակում, փորձարկում և ներդրում,

-քրեաբանական հետազոտությունների իրականացման համար անհրաժեշտ
վիճակագրական, հոգեբանական, քաղաքագիտական, սոցիոլոգիական և
հասարակական այլ գիտությունների բնագավառներում հարցումների, մշակումների,
վերլուծությունների կազմակերպում,

-փորձաքննությունների համար ելակետային տվյալներ ձեռք բերելու պարտականություններ և փորձաքննություններ նշանակելու լիազորություն ունեցող իրավասու մարմինների աշխատողների ուսուցում և վերապատրաստում կազմակերպելու նպատակով համապատասխան գիտաուսումնական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ թեմաներով ծրագրեր-սեղմագրերի մշակում և ներդրում,

-փորձագիտության բնագավառի մասնագետների վերապատրաստման և կատարելագործման նպատակով համապատասխան գիտաուսումնական աշխատանքների իրականացում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրանց որակավորման հավաստման հետ կապված գործընթացների գիտամեթոդական ապահովում (հարցերի մշակում, հարցաշարերի կազմում և այլն):

4. Աշխատանքի բովանդակությունը՝

Կազմակերպությունը 2024 թվականի ընթացքում նախատեսում է առաջնահերթ իրականացնել հետազոտական աշխատանքներ (գիտամեթոդաբանական, գիտահետազոտական, գիտագործնական, գիտափորձնական-վերլուծական և գիտաուսումնական), այդ թվում՝ գիտաժողովների և համաժողովների մասնակցություն, սեմինարների իրականացում՝ նպատակաուղղված ձեռքբերված գիտելիքների ընդլայնմանը (կիրառմանը) և նոր գիտելիքների ստացմանը (կիրառմանը): Կազմակերպությունում համաձայն հաստատված կառուցվածքի և հաստիքացուցակի 2024 թվականին գործելու են փորձագիտական 28 տեսակների շրջանակներում 21 փորձագիտական բաժինները (նյութագիտական, սննդամթերքի և խմիչքների, հողագիտական և կենսաբանական, էկոլոգիական, տնտեսագիտական և հաշվապահական, շինարարատեխնիկական, ճարտարագիտատեխնիկական, ապրանքագիտական, ձգաբանական, հետքաբանական, տեսաձայնագրային, ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային, ձեռագրաբանական, փաստաթղթաբանական, ավտոտեխնիկական, պայթյունատեխնիկական, պայթյունատեխնոլոգիական և հրդեհատեխնիկական, մշակութաբանական, համակարգչատեխնիկական, հոգեբանական, դատաբժշկական, դատահոգեբուժական և դեպքի վայրի) իրագործելով դատական փորձաքննությունների կազմակերպման և կատարման գիտական և մեթոդական ապահովումը՝ ուղղված ձեռքբերված գիտելիքների ստացմանը (կիրառմանը) և դատական փորձաքննությունների ժամանակակից գիտական պատկերացումներին համապատասխան մեթոդների կիրառմամբ իրականացումը՝ ապահովելով դատափորձագիտական բնագավառի ենթակառուցվածքների պահպանումն ու զարգացումը: 2024 թվականի ընթացքում իրագործվելու են նաև ուսուցման, վերապատրաստման և որակավորման բարձրացման աշխատանքների գիտական ապահովումը, ինչպես նաև քրեաբանական գիտահետազոտական աշխատանքները՝ ուղղված Հայաստանի Հանրապետությունում հանցավորության և դրա առանձին տեսակների

պատճառների և նպաստող պայմանների, դրանց կրիմինոլոգիական և վիկտիմոլոգիական գործոնների բացահայտմանն ու կանխարգելմանը: Նշված աշխատանքները նպատակաուղղվելու են նաև հայ-ամերիկյան (INL) միջկառավարական ծրագրի նպատակների շարունակականությունն ապահովելուն:

Այսպիսով, Կազմակերպությունում 2024 թվականի ընթացքում իրականացվելու են գիտամեթոդաբանական, գիտահետազոտական, գիտագործնական, գիտափորձնական-վերլուծական և գիտաուսումնական բնույթի հետևյալ հիմնական աշխատանքները.

- **Գիտամեթոդաբանական և գիտահետազոտական բնույթի աշխատանքներ.**

2024թ-ի ընթացքում Կազմակերպությունն ակնկալում է գիտական գործունեության կազմակերպման արդյունավետության շարունակական բարձրացմամբ իրականացնել փորձագիտական նեղ-մասնագիտական ուղղությունների զարգացման, եղած հնարավորությունների պահպանման, կատարելագործման և նորարարական մոտեցումների ներդրման աշխատանքները:

Կազմակերպության գիտական գործունեություն իրականացնող անձնակազմի կողմից նախանշվել են դատական փորձագիտության, քրեագիտության և քրեաբանության բնագավառներին առնչվող մի շարք նոր գիտամեթոդաբանական և գիտահետազոտական բնույթի աշխատանքներ՝ ուղղված ձեռքբերված գիտելիքների ընդլայնմանը (կիրառմանը) և նոր գիտելիքների ստացմանը (կիրառմանը), այդ թվում՝

–«Դրամարկդային գործառնությունների փորձագիտական հետազոտություններում առկա մեթոդական խնդիրների համակարգային վերլուծությունը՝ արդի տեխնոլոգիական վերահսկողական մեխանիզմների կիրառության և գործող նորմատիվային կարգավորումների համատեքստում» /թեմայի ղեկավար՝ տնտեսագիտական և հաշվապահական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

–«Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի քրեաբանական փորձաքննության իրավական հիմքերի վերլուծությունը և կատարելագործման ուղիների մշակումը Հայաստանի Հանրապետությունում» /թեմայի ղեկավար՝ քրեաբանության կիրառական հիմնախնդիրների գիտահետազոտական կենտրոնի պետ/,

–«Մտավոր սեփականության օբյեկտների, մասնավորապես՝ ոչ նյութական ակտիվների արժեքների պարզման արդյունավետ ուղիների մշակումը, մեթոդաբանության կատարելագործումն ու կիրառման առանձնահատկությունները ՀՀ-ում» /թեմայի ղեկավար՝ ապրանքագիտական փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ/,

–«Նեյրո-դեգեներատիվ հիվանդությունների ժամանակ անձի գործարքունակության բժշկական չափորոշիչների գնահատումն առկա

իրավակարգավորումների համատեքստում» /թեմայի ղեկավար՝ դատահոգեբուժական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Տարբեր տարիքային խմբերի հետ իրականացվող հետազոտական աշխատանքներում արդի պահանջներին համապատասխան այլընտրանքային մեթոդների կիրառելիության գիտական հիմնավորումը դատահոգեբանական փորձաքննությունների արդյունավետության և հուսալիության բարձրացման նպատակով» /թեմայի ղեկավար՝ դատահոգեբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Էլեկտրատեխնիկական փորձաքննությունների արդի խնդիրները և դրանց լուծման արդյունավետ ուղիների վերլուծությունը» /թեմայի ղեկավար՝ պայթյունատեխնիկական, պայթյունատեխնոլոգիական և հրդեհատեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ:

-«Կազմակերպության «իրական անվճարունակության» հատկանիշների որոշման ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական համալիր փորձագիտական հետազոտությունների մեթոդաբանության մշակման և գիտական հիմքերի զարգացման հեռանկարները» /թեմայի ղեկավար՝ գիտական հետազոտությունների և տեխնիկական փորձարկումների համակարգման բաժնի պետ/,

-«ՀՀ-ում առկա որոշ պոչամբարների հարակից տարածքների հողային ռեսուրսներում ծանր մետաղների կոնցենտրացիաների տվյալների բազայի ձևավորումն ու սահմանային թույլատրելի (ֆոնային) կոնցենտրացիաների հետ համադրված վերլուծության և տեխնաժին աղտոտման կանխարգելման արդյունավետ ուղիների վերհանումը» /թեմայի ղեկավար՝ նյութագիտական փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ, էկոլոգիական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Շարժական գույքի (բացառությամբ ավտոտրանսպորտային միջոցների) առանձնահատկություններից ելնելով ըստ մաշվածքների տեսակների դրանց արժեքների պարզման համար համապատասխան գործակիցների կիրառման գիտական հիմնավորումը՝ մեթոդաբանության կատարելագործմամբ» /թեմայի ղեկավար՝ ապրանքագիտական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Աշխատանքի պաշտպանության կամ անվտանգության ապահովման կանոնների խախտման հետևանքով քաղաքաշինական բնագավառում տեղ գտնող դժբախտ դեպքերի ճարտարագիտատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա կանխարգելման արդյունավետ ուղիների համակարգային վերլուծությունը» /թեմայի ղեկավար՝ ճարտարագիտատեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Հետքաբանական փորձաքննություններում ճանապարհատրանսպորտային պատահարների՝ վթարների և վրաերթերի մեխանիզմների պարզման ընթացքում կիրառվող արդի մեթոդաբանության կատարելագործմանն ուղղված արդյունավետ

ուղիների մշակումը» /թեմայի ղեկավար՝ հետքաբանական փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ/,

-«Բարդ մատրիցային կենսաբանական ծագման նմուշներում, մասնավորապես՝ մազի և եղունգի մատրիցաներում «Agilent LC-MS-MS 6475» եռակի քառաբևեռ մասսպեկտրաչափով համակցված հեղուկային քրոմատոգրաֆի կիրառմամբ թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դեղամիջոցների, թունավոր, խիստ ներգործող նյութերի և դրանց մետաբոլիտների հայտնաբերմանն ուղղված օպտիմալացված հետազոտական արդյունավետ մեթոդների մշակումն ու արդյունքների գնահատման գիտական հիմնավորումը» /թեմայի ղեկավար՝ քիմիական (կենսաքիմիական) բաժանմունքի պետ/,

-«Հայրենական և արտասահմանյան արտադրության լայն սպառում ունեցող ալկոհոլային խմիչքների որակի և անվտանգության պահանջների համապատասխանության փորձագիտական հետազոտությունների արդյունավետ մեթոդների մշակմանն ու արդյունքների գնահատման հիմքերը» /թեմայի ղեկավար՝ սննդային փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ/,

-«ՀՀ Տավուշի մարզի պահաբաժիններում աճող ծառերի որոշ տեսակների աճի ինտենսիվության ցուցանիշների գնահատումն ու ստացված տվյալների համակարգային վերլուծությունը՝ անտառվերականգնման գործընթացում առավել նպատակային ծառատեսակների պարզման համար» /թեմայի ղեկավար՝ հողագիտական և կենսաբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Համակարգչատեխնիկական փորձագիտական հետազոտությունների համար կիրառելի արդի մեթոդական մոտեցումների և ծրագրային ապահովումների հետազոտումն ու արդյունքների գնահատումը՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործմամբ կատարված գործողությունների լիարժեք վերծանման և փորձագիտական գնահատման նպատակով» /թեմայի ղեկավար՝ համակարգչատեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Տեսաձայնագրային փորձագիտական հետազոտությունների ժամանակակից տեխնիկական հնարավորություններով մեծածավալ տվյալների հետ աշխատելու մեթոդական նոր մոտեցումների մշակումը» /թեմայի ղեկավար՝ տեսաձայնագրային, ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Շինարարատեխնիկական փորձագիտական հետազոտությունների բնագավառում «Cyclon 3DR» ծրագրային ապահովման միջոցով լազերային սկանավորման տվյալների վերլուծության արդյունավետ ուղիների մշակումը» /թեմայի ղեկավար՝ շինարարատեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Փաստաթղթի վրայից մարդու ձեռքի քրտնաճարպային հետքերում առկա առանձին նյութերի հետազոտությունը գործիքային մեթոդով՝ ըստ այդ նյութերի պիտանելիության ժամանակահատվածի որոշմամբ՝ նույն փաստաթղթի վրայից

քրտնաճարպային հետքերի բազմակի հայտածման հնարավորության դիտարկման» /թեմայի ղեկավար՝ փաստաթղթաբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/:

Հարկ է նաև նշել, որ 2024թ-ին շարունակվելու են գիտամեթոդաբանական և գիտահետազոտական բնույթի աշխատանքների իրականացումը նախորդ տարիներին նախանշված մի շարք ուղղություններով, այդ թվում՝

-«Արգելակման կամ առանց արգելակման պայմաններում դեպքի վայրում թողնված անվադողերի հետքերով կառավարումը կորցրած տրանսպորտային միջոցի արագության պարզման մեթոդաբանության մշակումն ու կիրառման առանձնահատկությունները» /թեմայի ղեկավար՝ ավտոտեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Վիրաբուժական բնագավառի բժշկական օգնության և սպասարկման դեֆեկտների ու անբարենպաստ ելքերի միջև պատճառահետևանքային կապերի փորձագիտական գնահատականը» /թեմայի ղեկավար՝ դատաբժշկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Տարբեր ժամանակահատվածներում կատարված ձեռագիր գրառումների և ստորագրությունների հետազոտման մեթոդաբանության բարելավման արդյունավետ ուղիների վերհանումը» /թեմայի ղեկավար՝ ձեռագրաբանական և հեղինակային փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Գործվածքների վրա արյան հետքերի վաղեմության որոշման հատկանիշների հետազոտումը՝ հաշվի առնելով հետքերի վրա ազդող գործոնների գնահատման առանձնահատկությունները» /թեմայի ղեկավար՝ կենսաբանական հետքերի փորձաքննությունների բաժանմունքի պետ/,

-«Սինթետիկ ծագման որոշ թմրամիջոցների պատրաստման տեխնոլոգիաների պարզման հատկանիշների հետազոտումը և գնահատման չափանիշների վերլուծությունը՝ ըստ հետազոտելի նմուշներում թմրամիջոցների, դրանց սինթեզի ելանյութերի և/կամ միջանկյալ նյութերի որակական և քանակական ցուցանիշների» /թեմայի ղեկավար՝ նյութագիտական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Հրդեհատեխնիկական փորձաքննությունների (փորձագիտական հետազոտությունների) արդի գիտական մոտեցումների վերլուծությունը և մեթոդիկայի մշակումը» /թեմայի ղեկավար՝ պայթյունատեխնիկական, պայթյունատեխնոլոգիական և հրդեհատեխնիկական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

-«Մարիխուանա տեսակի թմրամիջոցի և կանեփ բույսի նախկինում մեկ ամբողջություն և/կամ միևնույն բույսից պատրաստված լինելու հատկանիշների գնահատման առանձնահատկությունների վերլուծությունը՝ ըստ դրանցում կանաբինոիդային շարքի ալկալոիդների որակական և քանակական պարունակությունների» /թեմայի ղեկավար՝ թմրանյութերի, հոգեմետ և թունավոր նյութերի փորձաքննությունների բաժանմունքի փորձագետ/,

–«Կերպարվեստի բնագավառի փորձագիտական հետազոտության՝ բնօրինակի վավերացման, ոճական վերլուծության և գնահատման ժամանակակից մեթոդների կատարելագործման ուղիների բացահայտումը» /թեմայի ղեկավար՝ մշակութաբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

–«Մարդու կենսաբանական նմուշներով ԴՆԹ նույնականացման առանձնահատկությունների վերլուծությունը և մեթոդական մոտեցումների մշակումը» /թեմայի ղեկավար՝ դատագենետիկական փորձաքննությունների բաժանմունքի փորձագետ/,

–«Գազավառոդային շիթի զարգացման և կրակոցի արգասիքների նստեցման ու դրանց հետազոտման արդյունքների գնահատման առանձնահատկությունները բազմաշերտ արգելքների վրա «ԱԿ-74» և «ԱԿՍ-74Ու» տեսակի ինքնաձիգներից կրակոցների ժամանակ» /թեմայի ղեկավար՝ ձգաբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/:

–«Փաստաթղթի վրայից մարդու ձեռքի քրտնաճարպային հետքերի երևակման առանձնահատկությունների և քրտնաճարպային հետքերում առկա առանձին նյութերի հետազոտությունը «Projectina Docustat DS-210» սարքի և «IR Prestige-21 FTIR» մոդելի սպեկտրոֆոտոմետրի կիրառմամբ՝ գործիքային նոր մեթոդաբանության մշակմամբ նույնականացման համար պիտանի հատկանիշների վերհանման նպատակով» /թեմայի ղեկավար՝ փաստաթղթաբանական փորձաքննությունների բաժնի պետ/,

Հայաստանի Հանրապետությունում հանցագործությունների կանխարգելման պետական ծրագրի (հաստատված է ՀՀ կառավարության 27.03.2008թ.-ի N° 1039-Ն որոշմամբ) 10-րդ կետի 47-րդ ենթակետով նախատեսված միջոցառումներն իրականացնելու նպատակով ՀՀ կառավարության 11.06.2009թ.-ի N° 638-Ն որոշմամբ Կազմակերպության կազմում գործող Քրեաբանության կիրառական հիմնախնդիրների գիտահետազոտական կենտրոնի (այսուհետ՝ Կենտրոն) կողմից իրականացվող քրեաբանական հետազոտությունների շրջանակներում 2024 թվականին կատարվելու է կիբերհանցավորության քրեաբանական բնութագրի բացահայտում: Մասնավորապես, ներկայացվելու է կիբերհանցավորության քանակական և որակական ցուցանիշները, հետևանքները, լատենտայնությունը, պատճառական համալիրը, անհատական հանցավոր վարքը պայմանավորող գործոնները, կիբերհանցագործի բնութագիրը և կառուցվածքը, կիբերհանցագործների դասակարգումը, կիբերհանցագործության մեխանիզմում զոհաբանական գործոնի առանձնահատկությունները, կիբերհանցավորության կանխարգելման իրավական հիմքերը: Նշված բնութագրերի հիման վրա 2024 թվականին մշակվելու են կիբերհանցավորության կանխարգելման առաջարկություններ:

2024թ-ի ընթացքում Կազմակերպությունում շարունակվելու է համագործությունը միջազգային դատափորձագիտական և գիտական առաջատար

կենտրոնների հետ, ինչը թույլ կտա Հայաստանի Հանրապետությունում բարձրացնել դատափորձագիտական բնագավառում կատարվող աշխատանքների արդյունավետությունը և ստացվող արդյունքների արժանահավատությունը՝ օգտագործելով նաև դատական փորձաքննության ժամանակակից մեթոդներն ու հնարավորությունները:

Կազմակերպությունը, հանդիսանալով Դատափորձագիտական ինստիտուտների եվրոպական ցանցի (ENFSI) լիիրավ անդամ, շարունակաբար մասնակցելու է «Փորձագիտական աշխատանքային խմբեր»-ի (FWG) աշխատանքներին, ինչպես նաև ENFSI-ի տարեկան համաժողովին և կազմակերպվող այլ աշխատանքներին: 2024թ-ին նախատեսվում է շարունակել միջազգային պրակտիկայում ընդունված փորձագիտական մեթոդների և մեթոդիկաների ձեռքբերման և դրանց ներդրման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները, ինչը մեծապես կնպաստի իրականացվող փորձաքննությունների որակի շարունակական բարելավմանը և արդյունքների հավաստիության բարձրացմանը: Դատափորձագիտական ինստիտուտների եվրոպական ցանցի (ENFSI) հետ համագործակցության շրջանակներում 2024թ.-ի ընթացքում նախատեսվում է նաև շարունակել աշխատանքները ENFSI-ի կողմից մշակված լավագույն փորձի ձեռնարկների (Best Practice Manual, (BPM)) տվյալների տեղայնացման ապահովման ուղղությամբ:

• Գիտագործնական բնույթի աշխատանքներ.

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ դատական փորձաքննությունների իրականացման գործընթացն իրենից ներկայացնում է կոնկրետ դեպքում համապատասխան հատուկ գիտելիքների կամ հմտությունների կիրառմամբ իրականացվող գիտագործնական աշխատանքի տեսակ, նախատեսվում է 2024թ-ին կազմակերպել մի շարք գիտագործնական սեմինարներ և մասնագիտական խորհրդակցություններ՝ նպատակաուղղված արդի փորձագիտական խնդիրների քննարկմանը, վերլուծությանն ու լուծման հնարավոր ուղիների նախանշմանը: Կազմակերպության գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության իրականացմանը մասնակցող անձնակազմի կողմից իրականացվելիք նշված աշխատանքներին, բացի Կազմակերպության համապատասխան աշխատողներից, նախատեսվում է առաջարկության դեպքում մասնակից դարձնել նաև այլ փորձագիտական կառույցների փորձագետների, ՀՀ ԳԱԱ համակարգում գործող ինստիտուտների համապատասխան մասնագետների, Հայաստանի Հանրապետության տարբեր բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների և պետական այլ մարմինների, ինչպես նաև կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին:

Գիտագործնական բնույթի աշխատանքների բարելավման և միջազգային գործընկեր կառույցների առաջավոր փորձին ծանոթանալու, կիրառվող

մեթոդիկաների, հետազոտական տեխնոլոգիաների և դատական փորձաքննությունների ոլորտում կիրառվող արդի սարք-սարքավորումների հնարավորությունների մասին պատշաճ իրազեկման և նոր սարք-սարքավորումների ներդրման հնարավորությունների և անհրաժեշտության դիտարկման, առկա հնարավորությունների ընդլայնման նպատակով Կազմակերպությունը 2024թ-ին շարունակելու է ակտիվ մասնակցել միջազգային գործընկեր կառույցների կողմից կազմակերպվող առցանց սեմինարներին, ինչպես նաև միջազգային գործընկեր փորձագիտական կառույցների կողմից կազմակերպվելիք տարբեր գիտական միջոցառումներին:

2024թ-ին Կազմակերպությունը շարունակելու է համագործակցությունը նաև ԱՊՀ մի շարք երկրների, Վրաստանի Հանրապետության համանման դատափորձագիտական կառույցների հետ միջազգային կապերի ամրապնդման և փոխգործակցության ընդլայնման ուղղությամբ՝ նպատակ ունենալով զարգացնել Կազմակերպության գիտամեթոդական հնարավորությունները, մասնավորապես՝ կնքված երկկողմանի համաձայնագրերի շրջանակներում նախատեսվում է քննարկել դատափորձագիտական ոլորտի գործնական խնդիրների լուծման, տեղեկատվական տվյալների փոխանակման, ինչպես նաև գիտական և փորձագիտական տեխնոլոգիաների կատարելագործման հետ կապված հարցերը:

Կազմակերպությունը գիտագործնական բնույթի աշխատանքների շրջանակներում 2024թ-ի ընթացքում նախատեսում է նաև շարունակել մասնակցությունը N 545 «Դատափորձաքննության» Միջպետական տեխնիկական կոմիտեի աշխատանքներին՝ մասնակցելով ներկայացվող միջպետական ստանդարտների նախագծերի մշակման գործընթացին:

2024թ-ին նախատեսվում է վերլուծել և ըստ անհրաժեշտության շարունակաբար արդիականացնել Կազմակերպությունում գործող փորձագիտական ստորաբաժանումներին վերաբերող համապատասխան հրահանգները և ընթացակարգերը, ինչպես նաև Կազմակերպությունում փորձաքննությունների (նաև փորձարկումների) կատարման շրջանակներում իրականացվող հետազոտությունների ընթացքում կիրառվող մեթոդների և մեթոդիկաների, ընթացակարգերի, մասնագիտական գրականության, ստանդարտների, այլ իրավական ակտերի և վերաբերելի փաստաթղթերի հիմնական ցանկերը:

2024թ-ին նախատեսվում է շարունակել Կազմակերպության փորձագետների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների շարունակական զարգացմանն ու կատարելագործմանը նպատակաուղղված համապատասխան մասնակցությունը՝ այդ թվում՝ ներպետական և միջազգային առցանց գիտաժողովներին, սեմինարներին, գործնական դասընթացներին, գիտագործնական կլոր սեղաններին և այլ միջոցառումներին:

2024թ-ին շարունակական բնույթ են կրելու Կազմակերպությունում դեռևս նախորդ տարիներից սկսած մի շարք փորձագիտական բազաների ձևավորման

(համալրման) աշխատանքները, այդ թվում՝ փամփուշտների և պարկուճների, ներկանյութերի, սառը զենքերի նմուշների, տարբեր մակնիշի մեքենաների անվադողերի և դրանց գծանախշերի, օրգանական լուծիչների, թմրանյութերի, հոգեմետ նյութերի, թունավոր նյութերի, կեղծ մետաղադրամների բաղադրությունների, թղթադրամների, գնդիկավոր գրելագործիքների, պայթուցիկ նյութերի արգասիքների, պարենային և ոչ պարենային ապրանքների, նաև անշարժ գույքի արժեքների, հայտնի հեղինակների ոճային ու կենսագրական տվյալների և այլն:

2024թ-ին նախատեսվում է դատափորձագիտական բնագավառում դենդրոֆրոնոլոգիական գործիքային «LINTAB» LTM06-E մոդելի սարքի և TSAP-Win համակարգչային ծրագրի միջոցով ապօրինի ծառահատումների հիմնական օբյեկտ հանդիսացող ծառատեսակների, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետությունում տարածված և միևնույն բնակլիմայական պայմաններում աճող մերկասերմ և ծածկասերմ ծառերի որոշ տեսակների աճի ինտենսիվության տարբերությունների ուսումնասիրությունը՝ որպես հետազոտության օբյեկտ ընդունելով հատված և կանգուն ծառերից վերցված նմուշների տարեկան օղակների պատկերները: Շարունակվելու է նաև ծառերի աճի ինտենսիվության բազայի համալրման աշխատանքները՝ որպես խմբավորման հատկանիշ ընդունելով Հայաստանի Հանրապետությունում դրանց տարածքային պատկանելիությունը: Ստեղծված և համալրվող բազան հնարավորություն կընձեռի իրականացնել փորձագիտական համեմատական հետազոտություններ ապօրինի ծառահատումների ժամանակ հատված ծառերի տարածքային պատկանելիության, ինչպես նաև հատման վաղեմության ստույգ ժամկետների (տարի, սեզոն) պարզման ուղղությամբ:

2024թ-ին շարունակվելու են «Genetic Analyzer 3500» գործիքային սարքի և «GeneMapper™ ID-X Software v1.6» համակարգչային ծրագրի միջոցով դատագենետիկական փորձագիտական հետազոտությունների ԴՆԹ տվյալների պահոցի ձևավորման գործընթացը՝ ներառելով ԴՆԹ սեկվենավորված և համեմատական հետազոտության համար պիտանի ԴՆԹ-բնութագրերը:

- **Գիտափորձնական-վերլուծական բնույթի աշխատանքներ.**

Կազմակերպության կողմից 2024թ-ի ընթացքում շարունակվելու են իրականացվել գիտափորձնական-վերլուծական բնույթի աշխատանքներ, մասնավորապես.

-2024 թվականի ընթացքում նախատեսվում է «Agilent LC-MS-MS 6475» եռակի քառաբևեռ մասսպեկտրաչափի հետ համակցված հեղուկային քրոմատոգրաֆի կիրառմամբ իրականացնել կենսաբանական նմուշներում, մասնավորապես՝ մազի և եղունգի մատրիցաներում թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դեղամիջոցների, թունավոր, խիստ ներգործող նյութերի հայտնաբերմանն ուղղված

դատաքիմիական (քիմիկոտոքսիկոլոգիական) հետազոտական մեթոդների մշակում, փորձարկում և ներդրում: Նախատեսվում է նաև իրականացնել աշխատանքներ նմուշապատրաստման և հետազոտման գործընթացի օպտիմալացված էֆեկտիվ մեթոդների կատարելագործման ուղղությամբ՝ բացառելու համար հետազոտելի նմուշների աղտոտման և սխալանքի բերող որևէ մարդածին կամ այլ գործոնների հավանական ազդեցությունը, ինչպես նաև գնահատելու համար հետազոտելի բարդ մատրիցային նմուշների (մազ, եղունգի եզրային կտրվածքներ) որևէ, այդ թվում՝ հսկվող նյութեր պարունակող հետքերով արտաքին աղտոտվածության առկայությունը, ինչպես նաև բացառել դրանց ազդեցությունը տվյալ նմուշներում հսկվող նյութերի և դրանց մետաբոլիտների հետազոտության արդյունքների վրա: Նախատեսվում է իրականացնել նաև վերոնշյալ մեթոդներին համապատասխան ընթացակարգերի մշակում:

-2024 թվականին նախատեսվում է իրականացնել մարդու կենսաբանական ծագման նմուշներում և հետքերում հայտնաբերվող 2 և ավել անձանցից թողնված ԴՆԹ խառնուրդների հետազոտություն՝ դրանցում մաժոր և մինոր բաղադրիչների տարանջատման և դոնոր բնութագրերի հետ համեմատական հետազոտությունների արդյունավետ մոտեցումների մշակմամբ՝ կիրառելով ինչպես խառնուրդների մեկնաբանման ընդունված համընդհանուր մոտեցումները, այնպես էլ վեր հանելով և վերլուծելով կրկնելի հետազոտությունների արդյունքներում պիկերի ինտենսիվության գնահատման առանձնահատկությունները: Իրականացվող աշխատանքների շրջանակներում նախատեսվում է նաև մշակել ֆոնային աղմուկից իրական պիկերի տարբերակման արդյունավետ մեթոդական մոտեցումներ:

- 2024 թվականի ընթացքում Կազմակերպության համապատասխան մասնագետները, ըստ անհրաժեշտության, շարունակելու են իրենց ակտիվ մասնակցությունն ու համագործակցությունը ցուցաբերել ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության, ՀՀ առողջապահության նախարարության, ՀՀ վարչապետի աշխատակազմին կից ազգային անվտանգության խորհրդի գրասենյակի հետ թմրանյութերի, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորներին վերաբերող տարաբնույթ հարցերի քննարկմանը, ինչպես նաև ակտիվ մասնակցություն ունենալ նոր ի հայտ եկած ժամանակակից թմրամիջոցները և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերը ՀՀ կառավարության «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի մանր չափերը, շրջանառությունն արգելված՝ թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութեր պարունակող բույսերի ցանկը, դրանց մանր, զգալի, խոշոր և առանձնապես խոշոր չափերը, պրեկուրսորների զգալի, խոշոր եվ առանձնապես խոշոր չափերը. թունավոր նյութերի ցանկը, խիստ ներգործող նյութերի ցանկը և դրանց խոշոր չափերը սահմանելու մասին» 27.06.2018թ. թիվ 707-Ն որոշման մեջ ընդգրկելու, համապատասխան անհրաժեշտ փոփոխություններ կատարելու, ինչպես նաև այլ ոլորտներում տարվող

աշխատանքներում՝ ըստ Փորձաքննությունների ազգային բյուրոյի մասնակցությամբ կամ կարծիքի ներկայացվող առաջարկությունների:

-2024թ-ին նախատեսվում է իրականացվել փորձաքննությունների շրջանակներում ներկայացվող բուսական օբյեկտների (կանեփի բույս, մարիխուանա, հաշիշ), ինչպես նաև հողի փորձանմուշների տարրական (հանքային) կազմի հետազոտման արդյունքների համադրված վերլուծություն՝ պարզելու համար դրանց համեմատական գնահատման օրինաչափությունները: Ստացված արդյունքների հիման վրա նախատեսվում է նոր մեթոդաբանության և ընթացակարգերի մշակում:

- 2024թ-ին շարունակվելու են ուսումնասիրվել «Niton XL3T 980» մոդելի ռենտգեն ֆլուորեսցենտային անալիզատորներով աշխատելու լրամշակված ընթացակարգի հիման վրա տարբեր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների, այդ թվում՝ մետաղադրամների, թանկարժեք մետաղների, հողերի, հանքային ապարների բաղադրակազմերի փորձագիտական հետազոտությունների առանձնահատկությունները, մասնավորապես՝ XL3-96549 սերիայի սարքի «Руды» և «Почвы» ռեժիմների կիրառմամբ հանքային ապարներում մետաղների որակական և քանակական պարունակությունների պարզման մեթոդի փորձարկում, տվյալների հավաքագրում և դրանց հիման վրա նոր մեթոդների նախնական տարբերակի մշակում, ինչպես նաև կատարելագործել գործող մեթոդները և կատարել նմուշապատրաստման հետազոտական օպտիմալ մեթոդների շարունակական կատարելագործման աշխատանքներ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ըստ անհրաժեշտության նախատեսվում է իրականացնել գիտափորձնական-վերլուծական բնույթի աշխատանքներ նաև այլ ուղղություններով:

• **Գիտաուսումնական բնույթի աշխատանքներ.**

Փորձաքննությունների համար ելակետային տվյալներ ձեռք բերելու պարտականություններ և փորձաքննություններ նշանակելու լիազորություն ունեցող իրավասու մարմինների աշխատողների (քրեական վարույթ իրականացնող և այլ) ուսուցման, վերապատրաստման և որակավորման բարձրացման դասընթացների առավել որակյալ կազմակերպման և իրականացման ապահովման նպատակով 2024թ-ի ընթացքում նախատեսվում է փորձագիտական տարբեր ուղղություններով և տեսակներով կազմել նոր թեմաների ներառմամբ ծրագիր-սեղմագրեր: 2024թ-ի ընթացքում նախատեսվում է կազմվող ծրագիր-սեղմագրերի կիրառմամբ կատարելագործել իրականացվող դասընթացները իրավասու մարմինների աշխատակիցների համար՝ ըստ գերատեսչությունների կողմից ներկայացվող առաջարկությունների:

2024թ-ի ընթացքում նախատեսվում է ներառվող նոր թեմաներին համապատասխան լրամշակել փորձաքննությունների համար ելակետային տվյալներ

ձեռք բերելու պարտականություններ և փորձաքննություններ նշանակելու լիազորություն ունեցող իրավասու մարմինների աշխատողների ուսուցման, վերապատրաստման և որակավորման դասընթացների արդյունքում ձեռք բերված գիտելիքների ստուգման քննական թեստերի հարցերը:

Փորձագետների և փորձագիտության բնագավառի մասնագետների վերապատրաստման և կատարելագործման գործընթացի որակյալ կազմակերպման և իրականացման ապահովման՝ բարձր որակավորում ունեցող փորձագետների պատրաստման նպատակով, 2024թ-ի ընթացքում նախատեսվում է շարունակաբար իրականացնել փորձագիտության բնագավառի մասնագետի, հավակնորդի վերապատրաստման կամ կատարելագործման դասընթացների նոր ծրագիր-առաջարկների մշակման աշխատանքներ՝ հաշվի առնելով ներկայիս արդի պահանջները:

2024թ-ի ընթացքում նախատեսվում է ըստ անհրաժեշտ փորձագիտության բնագավառների իրականացնել տարբեր ուղղություններով համապատասխան մասնագետների (փորձագետի հավակնորդների) նախնական գիտելիքների ստուգման հարցաշարերի լրամշակման և համալրման, նորերի մշակման, հարցերի տեսակավորման (ընդհանուր և մասնագիտական) և վերապատրաստման (կատարելագործման) փուլերի վերանայման աշխատանքները, ինչպես նաև շարունակել միջազգային փորձի ուսումնասիրությունները մասնագիտական վերապատրաստման մեթոդների բնագավառում՝ դրական փորձը կիրառելով հավակնորդների վերապատրաստման (կատարելագործման) գործընթացում:

Նախատեսվում է շարունակաբար իրականացնել բուհական և հետբուհական կրթություն ստացող ուսանողների ուսումնառության շրջանակներում Կազմակերպությունում պրակտիկայի որակյալ անցկացման գիտաուսումնական և մեթոդական ապահովմանն ուղղված անհրաժեշտ աշխատանքները՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով դատափորձագիտական ոլորտի ժամանակակից ձեռքբերումներին և գիտական պատկերացումներին:

Կազմակերպության
տնօրենի ժ/պ՝

(ստորագրություն)

(անուն ազգանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

(անուն ազգանուն)

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ
**«Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության
ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման» ծրագրի**

h/h	Իրականացվելիք միջոցառման			
	անվանումը	համառոտ բովանդակությունը	կատարման ենթակա գործառույթների նկարագիրը	կատարման ժամկետները
1	Գիտամեթոդական և գիտահետազոտական բնույթի աշխատանքներ	ներկայացված է հավելված 5-ում	ներկայացված է հավելված 5-ում	մինչև 31.12.2024թ.
2	Գիտագործնական բնույթի աշխատանքներ	ներկայացված է հավելված 5-ում	ներկայացված է հավելված 5-ում	մինչև 31.12.2024թ.
3	Գիտափորձնական վերլուծական բնույթի աշխատանքներ	ներկայացված է հավելված 5-ում	ներկայացված է հավելված 5-ում	մինչև 31.12.2024թ.
4	Գիտաուսումնական բնույթի աշխատանքներ	ներկայացված է հավելված 5-ում	ներկայացված է հավելված 5-ում	մինչև 31.12.2024թ.

Կազմակերպության
տնօրենի ժ/պ՝

(ստորագրություն)

(անուն ազգանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

(անուն ազգանուն)